

LES 2: KERNLES: BEZOEK DE NOORDMOLEN MIDDEN IN HET TWICKELSE BOS

In deze les staat het beleven van het erfgoed centraal.

KENMERKEN

<i>Tijd:</i>	maximaal 60 minuten (excl. reistijd)
<i>Les wordt gegeven door:</i>	een van de molenaars
<i>Benodigde materialen:</i>	foto's met vragen, lijnzaad, vlas, lijnolie en lijnkoeken

LESONDERDELEN

1. Ontvangst en welkom door de molenaars.

De klas wordt ontvangen bij het Möllnhoes van de Noordmolen, Noordmolen 5 Ambt Delden. De leerlingen kunnen de door henzelf in les 1 opgestelde vragen stellen die de molenaars dan beantwoorden.

Afhankelijk van de grootte van de klas wordt deze gesplitst in tweeën. De ene helft (max. 15) gaat met een molenaar in de Noordmolen, de andere helft gaat eerst in de directe omgeving van de molen aan het werk. De leerlingen krijgen per groepje (van 3 à 4) opdrachten aan de hand van een aantal foto's. Na ca. 30 minuten worden de groepen gewisseld!

2. In de molen

De leerlingen zoeken aan de hand van een aantal foto's van het interieur waar de afgebeelde onderdelen zijn te vinden en zoeken antwoorden op de vragen.

Ze volgen daarbij de **drie processtappen**: kneuzen + verwarmen + het slaan van lijnolie. Elk groepje legt na het zoeken/beantwoorden/verklaren van de foto's eerst aan de andere leerlingen uit wat ze gezien/gevonden hebben.

Aansluitend begint de molenaar met de uitleg hoe het proces van "lijnolie slaan" in elkaar steekt: kneuzen + verwarmen + het slaan van lijnolie.

Vroeger waren molenaars ook slim, voorbeelden: koningsas, afloper, pan zonder bodem, losbeitel.

Enkele leerlingen mogen proberen de ingeslagen slagbeitel weer los te wrikken. De molenaar wijst en demonstreert de werking van de losbeitel. Kinderen ruiken aan de lijnolie; de molenaar vertelt over het gebruik van lijnolie (in oliën van zeilen vroegere grote schepen; gebruik door mensen en dieren) Wat gebeurt er met de lijnkoeken?

3. In de omgeving van de molen

De andere helft van de klas krijgt buiten de molen de opdracht de foto's van de directe omgeving van de molen te herkennen. Dit gebeurt ook per groepje van 3 à 4 leerlingen; elk groepje legt na het zoeken/beantwoorden/verklaren van de foto's eerst aan de andere leerlingen uit wat ze gezien/gevonden hebben. De molenaar vult aan of corrigeert.

Daar ontdekken de kinderen dat er ook een graanmolen heeft bestaan (zie plaquette) Waarom is die afgebroken? Wat zie je nog meer als je op de brug staat?

(rad dat de molen aandrijft: duurzame energie!) Wat is goedkoper: de energie van het waterrad of de elektriciteit thuis? Wat is "witte steenkool"?

De molenaar vertelt buiten, afhankelijk van hoeveelheid tijd, over de "leeftijd van de Noordmolen", de Oelerbeek en Azelose beek, de ijsbaan in Twickelse bos, de Twickelervaart, de omvloed, de vistrap (wandelen naar de vistrap), de grote snoek bij het waterrad (foto's), visvangst vroeger (lepel en vork, keuken Twickel) het Spook van de Noordmolen.

Wat is het verschil tussen de Oelerbeek en de Twickelervaart?

4. Afscheid van de leerlingen

De molenaar geeft de volgende boodschap mee aan de klas:

- De Noordmolen is "cultureel erfgoed"
- De molenaars wijzen op het belang van een "oud ambacht"
- Zonder vrijwilligers staat de molen stil
- Slimheid van de middeleeuwse mensen
- Water als energiekracht
- Wat heb je vandaag eigenlijk ontdekt?
- Meer informatie www.noordmolen-twickel.nl

Elke leerling ontvangt een diploma en een bouwplaat van de Noordmolen. De bouwplaat kan voorafgaand aan de reflectieles gemaakt worden, bijv. bij een handvaardigheidles. De bouwplaat draagt bij aan hetgeen de leerlingen gezien en beleefd hebben bij de Noordmolen.